

KOMERCIJALNA BANKA

IZVEŠTAJ

o objavljivanju podataka i informacija
Grupe Komercijalna banka A.D. Beograd za 2012. godinu

Broj izveštaja

01

Šifra dokumenta

KOMBANK RM -19-12

Datum izveštaja

21. maj 2013. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima.....	7
3.3.	Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima	8
3.3.1.	Kreditni rizik.....	8
3.3.2.	Rizik likvidnosti.....	9
3.3.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	10
3.3.4.	Tržišni rizik	10
3.3.1.	Operativni rizici.....	11
3.3.2.	Rizik zemlje	12
3.3.3.	Rizik ulaganja.....	12
4.	KAPITAL BANKARSKЕ GRUPE	12
4.1.	Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP	14
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	15
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja	15
5.2.	Rizik druge ugovorne strane	22
5.3.	Rizik likvidnosti	23
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.....	23
5.5.	Tržišni rizici	23
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	24
5.7.	Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe.....	24
5.7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	25
5.7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala.....	25

1. UVOD

- Bankarska grupa Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu: Grupa) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj za 2012. godinu.
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

2. OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

- Bankarsku grupu Komercijalne banke AD Beograd čine Komercijalna banka AD Beograd, kao matična banka i tri zavisna pravna lica:
 - Komercijalna banka AD Budva (100% vlasništvo Banke) osnovana je u novembru 2002. godine i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine.
 - Komercijalna banka AD Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke) je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci.
 - Društvo za upravljanje Investicionim fondom Kombank Invest AD Beograd (100% vlasništvo Banke) osnovano u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine.
- Najveći akcionar Grupe je Republika Srbija (42,6%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (25%). Među akcionarima Komercijalne banke nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swed Fund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1. Strategija upravljanja rizicima

- Bankarska Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeren prirodi, obimu i složenošću poslovanja Grupe. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnom profilu Grupe.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou bankarske Grupe definisan je sledećim aktima:
 - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i planom upravljanja kapitalom;
 - Politikama upravljanje rizicima;
 - Procedurama upravljanja rizicima;
 - Metodologijama za upravljanje rizicima;
 - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima se uređuje jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima Grupe kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi matične Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, kao i organi i organizacioni delovi članica Grupe:

Skupština matične Banke

- usvaja poslovnu politiku i strategije matične Banke;
- odlučuje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lice, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva matične Banke.

Upravni odbor matične Banke

- odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima Grupe, kao i za nadzor nad tim sistemom;
- usvaja Strategiju i politike upravljanja rizicima, kao i Strategiju i plan upravljanja kapitalom na nivou Grupe;
- uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola na nivou Grupe;
- nadzire rad Izvršnog odbora matične Banke;
- usvaja program i plan unutrašnje revizije;
- razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe;
- obezbeđuje sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegovu usklađenost sa strateškim ciljevima poslovanja.

Izvršni odbor matične Banke

- sprovodi Strategiju i politike upravljanja rizicima, kao i Strategiju i plan upravljanja kapitalom;
- usvaja i analizira efikasnost primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima i polugodišnjim i godišnjim izveštajima na nivou Grupe;
- usvaja procedure i metodologije upravljanja rizicima i interne procene adekvatnosti kapitala na nivou Grupe;
- primenjuje procedure nadzora nad aktivnosti Grupe, redovno ocenjuje njihov kvalitet i, ako je potrebno, poboljšava ih, u skladu sa poslovnom politikom.

Odbor za reviziju matične Banke

- analizira i usvaja predloge strategija i politika Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- analizira konsolidovane izveštaje Grupe koji se podnose Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje;
- razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

- svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom.

Kreditni odbor

- svaka članica Grupe ima Kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.

- Nadležnosti ostalih odbora Grupe koji učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, utvrđene su zakonskim odredbama i aktima koji se primenjuju na nivou Grupe, dok su nadležnosti Odbora članica Grupe definisane lokalnom regulativom i njihovim internim aktima.

Funkcija upravljanja rizicima matične Banke

- nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima na nivou Grupe, koja:
 - definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
 - definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
 - razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
 - identificuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Grupa izložena u svom poslovanju;
 - izveštava nadležne organe Grupe o upravljanju rizicima na konsolidovanoj osnovi (Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom...).

Sektor upravljanja sredstvima matične Banke

- uključen je u proces upravljanja sredstvima i likvidnošću, kao i aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja matične Banke

- zadužen je za:
 - identifikaciju i praćenje, rizika usklađenosti poslovanja Grupe i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Funkcija unutrašnje revizije matične Banke

- nadležna je i odgovoran za:
 - kontinuiran nadzor sprovođenja politike i procedura upravljanja rizicima na nivou Grupe i ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Grupe sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.
- Članice bankarske Grupe imaju organizacione delove za upravljanje rizicima, sprečavanje pranja novca, upravljanje sredstvima i unutrašnju reviziju.
- Grupa je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:
 - pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena;
 - dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnom politikom i strategijom Grupe, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
 - osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe.
- Grupa je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:
- **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi. Kreditni rizik obuhvata:
 - **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Grupe izložena.
 - **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
 - **Rizik izmirenja/isporku** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporku.
 - **Rizik druge ugovorne strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja

- novčаниh tokova transakcije.
- **Kreditni devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Grupe pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
 - **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Grupe usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
 - **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.
 - **Rizik ulaganja** je rizik koji proizilazi iz ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva.
 - **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
 - **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
 - **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
 - **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
 - **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu sudskih ili vansudskih postupka u vezi sa poslovanjem Grupe (radni odnosi, obligacioni odnosi itd)
 - **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to zbog:
 - **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
 - **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti)**.
 - **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnijih promena kamatnih stopa.
 - **Tržišni rizici** su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
 - **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
 - **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja.
 - **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena roba na tržištu.
 - **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena opcija na tržištu.
 - Grupa nije izložena riziku opcija i robnom riziku.
 - **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja Grupe da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrom poslovnom običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.
 - **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Grupe, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

- **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Grupa posluju ili izostanka adekvatnih reakcija Grupe na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima Grupe su:
 - Razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom Strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurenčkih prednosti;
 - Izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
 - Minimiziranje negativnih efekata na kapital Grupe;
 - Održavnje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala;
 - Diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena.
- Ciljevi upravljanja rizicima uskladieni su Planom poslovanja i mogu biti modifikovani tokom godine.
- Grupa rizični profil i apetit u preuzimanju rizika definiše na bazi kapaciteta za pokriće rizika.
- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa skolonošću Grupe za preuzimanje rizika.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva namenu Grupe da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
 - Utvrđivanje eksplisitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanja pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Grupe;
 - Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
 - Konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Grupa preduzima takav da, očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
 - Donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenjivih parametara rizika;
 - Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Grupa pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihovih primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti.
 - Razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Grupe i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Grupe.

3.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikom upravljanja rizicima je uređeno:
 - Sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik;
 - Način organizovanja procesa upravljanja rizicima članica Grupe i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
 - Način procene rizičnog profila članica Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
 - Načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Grupa koristi i njihova struktura;
 - Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
 - Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
 - Principi funkcionsanja sistema unutrašnjih kontrola;
 - Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova:
- Eksterno izveštavanje Grupe sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Članice Grupe na mesečnom nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima maticne Banke, koji prati sve vrste rizika na nivou Grupe.

3.3. Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima

- Sve članice Grupe su uspostavile nezavisnu Funkciju upravljanja rizicima.
- Funkcija upravljanja rizicima matične Banke svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione delove: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Odeljenje za upravljanje rizičnih plasmana – Work out.
- Sektor upravljanja rizicima matične Banke nadležan je za upravljanje rizicima na nivou Grupe i izradu šestomesečnih konsolidovanih izveštaja o upravljanju rizicima, a sastoji se od Odeljenja upravljanja kreditnim rizikom, Odeljenja monitoringa portfolia, Odeljenja upravljanja tržišnim rizicima i Odeljenje upravljanja operativnim rizikom.
- Sektor analize kreditnog rizika matične Banke čine Odeljenje analize kreditnog rizika pravnih lica i Odeljenje analize kreditnog rizika stanovništva, mikro klijenata i poljoprivrednika koji obavljaju aktivnosti na nivou matične Banke iz svojih nadležnosti, kao i analizu i davanje mišljenja na kreditne predloge iznad definisanih limita za supsidijare.
- Komercijalna banka AD Budva i Komercijalna banka AD Banja Luka aktivnosti upravljanja rizicima obavljaju kroz formirane sektore upravljanja rizicima koji na mesečnom izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke o sprovedenim aktivnostima upravljanja rizicima na nivou članice Grupe..

3.3.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i rizik druge ugovorne strane kome je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.
- Najvažniji procesi sistema upravljanja rizikom su:
 - Proces odobravanja plasmana;
 - Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
 - Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
 - Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativom centralnih banaka članica Grupe;
 - Proces upravljanja rizičnim plasmanima;
 - Proces obračuna minimilnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala;
- Rizični profil Grupe opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Grupu, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Grupe, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom sve neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi centralnih banaka članica Grupe i internog rejtinga klijenta prema metodologiji Grupe) i kontrolu iskorišćenosti limita na nivou Grupe.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
 - Regulatorni pristup –proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Međunarodnog računovodstvenog standarda 37;
 - Interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga Grupe.
- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i internu definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja svake članice Grupe, u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti.
- Za svakog supsidijara Grupe definisan je pojedinačni limit odlučivanja do kog iznosa mogu samostalno plasirati sredstva, odnosno bez pribavljanja mišljenja Sektora analize kreditnog rizika matične Banke.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diverzifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih intrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenta kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Praćenjem i kontrolom portfolia u celini i po pojedinim segmentima, članice Grupe vrše poređenje sa prethodim

periodima, identifikuju trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prate pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i internu definisanim limitima.

- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i Međunarodnom standardu finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a internu izveštavanje u skladu sa internim aktima Grupe.
- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku na konsolidovanoj osnovi, izloženost kreditnom riziku prema Internom sistemu rejtinga, dospela potraživanje, rizične plasmane i kredite, kolaterale, ispravke vrednosti, rizike izloženosti...

3.3.2. Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Grupe i svake članice pojedinačno, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital na nivou Grupe i svake članice pojedinačno.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima matične banke kao i nezavisne funkcije pojedinačnih članica) i proces podrške upravljanju ovim rizikom od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
 - spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive za članice Grupe;
 - održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
 - utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Članice Grupe i matična banka identifikaciju rizika likvidnosti sprovode analiziranjem svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Merenje izloženosti riziku likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i internu definisanih metoda i modela:
 - Regulatorni pristup – primena pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti na nivou Grupe;
 - Interni pristup – primena GAP i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- Matična banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelja likvidnosti, limite gepova likvidnosti po ročnosti, identifikaciju i kvantifikovanje ranih signala krize likvidnosti.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem eksternih (propisanih od lokalnih regulatora zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe). Regulatorno definisane limite likvidnosti poštuju sve članice Grupe i održavaju nivo likvidnosti iznad definisanih minimalnih vrednosti, uskladjujući svoje poslovanje sa limitima definisanim na nivou Grupe. U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Limiti koje Grupa i članice Grupe poštuju odnose se na održavanje minimalnih pokazatelja likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana. Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital, limitirajući ročnu neusklađenost.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole rizika likvidnosti, koji podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti je uspostavljena i integrisana u sve poslovne akcije Grupe i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.
- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Grupa primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanim rizičnim profilom. Tehnike koje se primenjuju odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.

- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

3.3.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomске vrednosti kapitala Grupe, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što su jasno razgraničeni proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori maticne Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;
 - limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomске vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promena kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
 - optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode članica Grupe.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima su Grupe i njene članice izložene.
- Merenje kamatnog rizika Grupe predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom gap i racio analize, duracije, ekonomске vrednosti kapitala i stres testiranja. Ublažavanje kamatnog rizika sprovodi se kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Grupe primenjuje sistem eksternih limita (definisanim lokalnom regulativom zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe) definisanih pojedinačno za članice kao i limit na nivou Grupe. Grupe pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Na nivou Grupe su definisani limiti kamatonosnih pozicija i limit promene ekonomске vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole kamatnog rizika, koji obuhvata monitoring usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatoosetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamatne stope, ročnosti ili repricing-u i valutu i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize, i predloge mera

3.3.4. Tržišni rizik

- Grupa je u svom svakodnevnom poslovanju izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Grupe, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Grupe, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške, na nivou Grupe i pojedinačnih članica.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti kao i analizu internih i eksternih faktora. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.
- Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti deviznom riziku i obuhvata

procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:

- Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe;
- Interni pristup – stres testiranje (analiza osjetljivosti i scenario analiza) i simulacije, value at risk i backtesting.
- Grupa sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Grupa primjenjuje sistem eksternih (propisanih od regulatora) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe), utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe i svake pojedinačne članice. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe.
- Grupa koristi derivate i ostale instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku.
- Na nivou Grupe i njenih članica ustanovljen je sistem praćenja i kontrole limita i realizacije mera za minimiziranje deviznog rizika.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika na nivou članica i Grupe od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa rizika u skladu sa eksterno i interno definisanim limitima;
 - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
 - utvrđivanje mera za umanjenje izloženosti rizicima, u uslovima kada Grupa teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
 - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa
 - internog modela korišćenjem Value at Risk metodologije.
- Grupa ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe kako na nivou Grupe tako i na nivou pojedinačnih članica. Na nivou grupe definisani su: limite izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja kao i limite učešća knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom.
- Ublažavanje cenovnog rizika Grupa sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primenu mera za ublažavanje cenovnog rizika, karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom. Kontrola cenovnog rizika obuhvata i redovnu kontrolu svake transakcije.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku Grupe, vrši se izveštavanje o izloženosti cenovnim rizicima.

3.3.1. Operativni rizici

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Grupa uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.
- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Grupa se rukovodi sledećim načelima:
 - Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
 - Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
 - Blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
 - Analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika i
 - Merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

- Grupa kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika kroz utvrđivanje mera za minimiziranje mera za ublažavanje operativnog rizika koje podrazumevaju:.
 - Definisanje limita izloženosti;
 - Definisanje i primena mera za ublažavanje operativnih rizika;
 - Sistem fizičkih kontrola;
 - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
 - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.
- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika je uspostavljena i integrisana u sve poslovne akvitnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika.
- Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se nameravaju ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Grupa poverila trećim licima.

3.3.2. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivalištu klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtinzima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Grupe definiše kao praćenje limita na konsolidovanom nivou i usvojenih mera za umanjenje rizika zemlje, kao i proces kontrole.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje na konsolidovanom nivou, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo i nadležni odbori i organizacioni delovi.

3.3.3. Rizik ulaganja

- Grupa ima uspostavljen sistem o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ulaganja Grupe u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva ne pređu 60% kapitala Grupe.

4. KAPITAL BANKARSKE GRUPE

- Strategijom i Planom kapitala Grupe konkretizovano je i precizirano sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala i utvrđen je vremenski period za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih pokazatelja i promena kretanja ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Grupe odgovoriti kapitalnim zahtevima u budućnosti, relevantna ograničenja na kapital kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.
- Saglasno definisanim ciljanim vrednostima, članice Grupe preuzimaju mere za njegovo ostvarenje i održavanje.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Struktura kapitala

	Naziv	31.12.2012.	RSD 000 31.12.2011.
OSNOVNI KAPITAL		52.667.051	43.190.509
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		17.191.466	13.881.010
Uplaćene obične akcije		8.709.310	8.709.310
Uplaćene prioritetene nekumulativne akcije		373.510	373.510
Uplaćene preferencijalne zamenljive akcije banke		8.108.646	4.798.190
Emisiona premija		22.843.084	14.581.543
Rezerve iz dobiti		15.149.319	12.261.613
Dobit iz tekuće godine		-	2.500.000
Dobit iz ranijih godina		434.631	-
Odbitne stavke od osnovnog kapitala		4.339.873	897.204
Nematerijalna ulaganja		644.258	603.744
Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		151.903	229.520
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		7.016	63.940
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama banke		3.536.696	-
Manjinska učešća u podređenim društvima		62	56
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve		1.388.362	863.491
DOPUNSKI KAPITAL		5.329.728	5.852.703
Deo revalorizacionih rezervi banke		780.996	620.658
Subordinirane obaveze		4.548.732	5.232.045
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA		10.799.045	16.004.691
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica		188.957	188.902
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama banke		10.610.088	15.815.789
UKUPNI OSNOVNI KAPITAL		47.197.734	33.038.521
UKUPNI DOPUNSKI KAPITAL		-	-
REGULATORNI KAPITAL		47.197.734	33.038.521

- Grupa izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup za kreditne rizike, tržišne rizike i operativne rizike.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 12%.

Pregled ukupnih kapitalnih zahteva po standardizovanom pristupu

Kapitalni zahtevi	31.12.2012.	RSD 000 31.12.2011.
Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka	23.234.452	19.791.944
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	738.681	924.296
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	279.583	159.905
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	1.362	-
Izloženosti prema bankama	695.577	426.976
Izloženosti prema privrednim društvima	13.509.333	11.334.808
Izloženosti prema fizičkim licima	3.106.720	2.949.225
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	2.570.499	2.256.486
Dospela nenaplaćena potraživanja	763.395	151.384
Ostale izloženosti	1.569.302	1.588.864
Tržišni rizici	44.180	52.335
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	-	-
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik	44.180	52.335
Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-
Operativni rizici	2.005.952	1.860.784
Izloženost operativnom riziku	2.005.952	1.860.784
Ukupni kapitalni zahtevi	25.284.584	21.705.063
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 12%)	22,40%	18,27%

- Grupa uključuje pozicije knjige trgovanja u obračun kapitalnih zahteva za kreditni rizik, imajući u vidu da vrednost i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovnima, ne obavezuju bankarsku Grupu za izdvajanjem posebnih kapitalnih zahteva za tržišne rizike. Uslovi koje bankarska Grupa ispunjava su:
 - Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ne prelazi 5% vrednosti ukupnih poslova Grupe ili nije veća od RSD 1,5 milijardi duže od tri radna dana u kalendarskom mesecu;
 - Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ni u jednom momentu ne prelazi 6% vrednosti ukupnih poslova Banke ili nije veća od RSD 2 milijarde.

4.1. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Bankarska Grupa je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u dalnjem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i donošenja odluka u Grupi i redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Grupa izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Grupa je uspostavila Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
 - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
 - Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
 - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
 - Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa internog kapitala;
 - Plan poslovanja u slučaju nepredviđenih događaja koji mogu da uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim Politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom. Osnovne uslove koje ICAAP implementiran u Grupi ispunjava:
 - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
 - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
 - Obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu sa rizičnim profilom Grupe;
 - Uključen je u sistem upravljanja Grupom i donošenja odluka u Grupi;
 - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Grupa indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i interni kapital. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takav nivo kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi...
- Okvir procesa interne procene adekvatnosti kapitala odražava Strategiju upravljanja rizicima, Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom i postavljene limite pri čemu ICAAP služi kao sveobuhvatni upravljački model.
- Grupa kontinuirano procenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Grupe bilo što efikasnije.
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe:
 - Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - Identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
 - Postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Grupe;
 - Obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe.

Faze ICAAP-a:

- Utvrđivanje materijalno značajnih rizika – Na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Grupa bavi, kao i specifičnosti tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalnosti rizika, Grupa razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na značajne za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje s obzirom da su procijenjeni kao nematerijalni ili Grupa s njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizicima.
- Obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne – Grupa koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenju. Grupa sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike i interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Grupa posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju internog kapitala na određenom nivou.
- Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Grupe primenjuje sledeće metodologije za:
 - **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz stresno testiranje primenom ekonometrijskih modela;
 - **Operativni rizik** – Monte Carlo VaR model sa intervalom poverenja od 99,9% uz primenu stresnog testiranja.
 - **Tržišni rizik (devizni rizik)** – VaR metodologija sa primenom i stresnog testiranja.
 - **Kamatni rizik** – metodologija standardizovanog kamatnog šoka, koji u sebi obuhvata i promenu faktora, kao i stres testiranje kamatnog rizika.
 - **Rizik likvidnosti** – za potrebe ICAAP-a sagledava se primenom testiranja "hipotetičkog" nivoa krize likvidnosti i

- kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
- **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja;
 - **Kreditno devizni rizik** – stres testiranje;
 - **Materijalno neznačajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja...
- Određivanje ukupnog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja.
 - Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. IZLOŽENOST RIZICIMA

5.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika članice Grupe koriste dva paralelna pristupa:

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portofolia, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.
- U analizi kreditnog rizika, pored Internog sistema rejtinga, članice Grupe koriste i načela propisana lokalnom regulativom centralnih banaka iz svojih zemalja, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava članicama Grupe da pokriju neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu članice Grupe vrše klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezervisanja koji predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu.
- **Grupa, dospela nenaplaćena potraživanja**, definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospеле obaveze klijenata).
- **Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti** predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno kod kojih se vrši umanjenje za iznos očekivanog gubitka.
- Grupa ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, poštujući i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) 39 i 37.
- Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Grupi.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu. Svi klijenti se grupišu na osnovu internu propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Grupe.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki materijalno značajan kredit i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne kredite. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem, očekivanih priliva po kreditu, primenom poslednje ugovorenе efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po garancijama i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zatezne kamatne stope.
- Obezvređenje za materijalno manje značajne kredite se procenjuje grupno za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika, i to u visini procenata migracija odgovarajuće grupe u najlošiju grupu, korigovanih za procenat naplate kredita.
- Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih kredita proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju kredita, taj kredit se obezvređuje u visini procenata obezvređenja bonitetne grupe kojoj pripada.
- Obezvređenje kredita koje umanjuje vrednost kredita, evidentira se na računu ispravki vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Obračun rezervisanja članica Grupe vrše na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Potencijalne obaveze kod kojih je visok stepen verovatnoće da će odliv sredstava nastati, pojedinačno se procenjuju, dok se ostale potencijalne obaveze procenjuju na grupnoj osnovi.
- Procena rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se na osnovu migracija kategorija rizičnosti uz uvažavanje svih elemenata Internog sistema reitinga, na isti način kao u postupku u okviru bilansnih pozicija.
- Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2012.		31.12.2011.	
	Izloženost	Prosečna vrednost	Izloženost	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	90.379.310	88.726.008	87.072.706	82.757.008
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne	3.017.171	2.333.530	1.649.888	1.623.984
Medunarodne razvojne banke	75.876	70.093	64.309	32.155
Banke	21.160.503	18.512.754	15.865.004	14.385.188
Privredna društva	124.265.564	111.710.952	99.156.339	96.014.010
Fizička lica	35.503.989	33.898.484	32.292.979	31.886.139
Izloženosti obezbeđene hipotekama na	32.580.198	28.955.235	25.330.272	23.147.687
Dospela nenaplaćena potraživanja	13.639.305	9.144.983	4.650.660	2.866.247
Ostale izloženosti	41.015.992	33.613.447	26.210.901	25.959.928
Ukupno	361.637.909	326.965.483	292.293.058	278.672.346

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Sektorska raspodela izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2012.	31.12.2011.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	96.527.717	90.939.250
Sektor finansija i osiguranja	45.979.643	60.320.636
Javni sektor	50.548.000	30.618.460
Sektor stranih lica	74	154
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne	2.997.479	1.645.782
Javni sektor	2.562.268	1.270.095
Sektor stranih lica	435.211	375.687
Međunarodne razvojne banke	75.876	64.309
Sektor finansija i osiguranja	75.876	64.309
Banke	21.395.940	16.038.021
Sektor finansija i osiguranja	1.688.993	1.965.195
Sektor stranih lica	19.706.912	14.072.826
Ostalo banke	34	-
Privredna društva	112.582.149	84.913.359
Sektor finansija i osiguranja	4.668.677	4.773.145
Sektor javnih preduzeća	3.496.221	1.769.894
Sektor privrednih društava	101.756.440	76.940.347
Sektor preduzetnika	664.321	477.056
Javni sektor	923.915	2.060
Sektor stranih lica	681.512	600.797
Sektor drugih komitenata	77.328	121.549
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	234.097	228.511
Ostalo	79.637	-
Fizička lica	34.429.140	30.153.109
Sektor finansija i osiguranja	522	903
Sektor javnih preduzeća	9	1.999
Sektor privrednih društava	5.568.841	4.645.253
Sektor preduzetnika	1.285.595	26.645
Javni sektor	8.767	28.178
Sektor stanovništva	24.722.371	22.229.303
Sektor stranih lica	124	713
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	2.780.947	3.151.021
Sektor drugih komitenata	60.477	69.094
Ostalo	1.487	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	32.134.838	24.647.480
Sektor finansija i osiguranja	-	771
Sektor privrednih društava	4.027.961	3.591.413
Sektor preduzetnika	250.357	198.906
Sektor stanovništva	27.477.127	20.562.620
Sektor stranih lica	3.079	-
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	344.966	256.738
Sektor drugih komitenata	31.349	37.032
Dospela nenaplaćena potraživanja	4.966.747	666.972
Sektor javnih preduzeća	217	-
Sektor privrednih društava	4.359.397	522.628
Sektor preduzetnika	8.373	12.962
Javni sektor	54.095	-
Sektor stanovništva	384.082	93.163
Sektor stranih lica	66.018	-
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	63.383	36.647
Sektor drugih komitenata	31.182	1.572
Ostale izloženosti	40.030.198	25.470.485
Sektor finansija i osiguranja	2.665.926	2.129.995
Sektor javnih preduzeća	2.004	-
Sektor privrednih društava	656.045	567.261
Sektor preduzetnika	4.091	1.414
Javni sektor	41.463	9.496
Sektor stranih lica	337.962	388.946
Sektor drugih komitenata	61.829	72.577
Ostalo	36.260.879	22.300.796
Ukupno	345.140.085	274.538.767

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje po vanbilansnim stavkama

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2012.		31.12.2011.	
	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje
Države i centralne banke	1.545.684	16.463	-	-
Sektor finansijskih i osiguranja	1.545.684	16.463	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne samouprave	1.935.940	2.722	454.053	10.813
Sektor finansijskih i osiguranja	1.935.940	2.722	454.053	10.813
Banke	259.124	230.687	215.579	215.554
Sektor finansijskih i osiguranja	21.038	2.713	1.652	1.627
Sektor stranih lica	238.086	227.974	213.927	213.927
Privredna društva	95.112.781	2.820.863	96.251.913	2.634.626
Sektor finansijskih i osiguranja	5.076.231	7.859	4.830.314	31.380
Sektor javnih preduzeća	3.695.648	1.054	640.464	148
Sektor privrednih društava	83.657.112	2.795.823	84.729.964	2.542.279
Sektor preduzetnika	666.954	2.550	518.308	2.358
Javni sektor	931.087	1.098	1.088	4
Sektor stranih lica	384.311	9.755	5.150.143	51.501
Sektor drugih komitenata	385.566	2.151	123.646	1.708
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	234.611	11	257.986	5.248
Ostalo	81.262	563	-	-
Fizička lica	31.309.920	812.764	24.592.922	505.681
Sektor finansijskih i osiguranja	199	135	1.051	17
Sektor javnih preduzeća	256.456	109.023	2.326	37
Sektor privrednih društava	5.355.330	212.312	2.567.341	90.705
Sektor preduzetnika	1.262.168	26.834	1.099.569	32.342
Javni sektor	7.842	159	32.787	526
Sektor stanovništva	21.558.248	412.011	20.484.794	309.424
Sektor stranih lica	23	-	830	13
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	2.799.654	41.588	323.828	71.326
Sektor drugih komitenata	70.001	10.702	80.396	1.291
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	33.384.905	36.924	26.308.763	17.866
Sektor finansijskih i osiguranja	-	-	823	1
Sektor privrednih društava	5.284.848	17.353	4.649.134	10.315
Sektor preduzetnika	250.606	2.665	-	-
Sektor stanovništva	27.460.525	16.458	202.852	899
Sektor stranih lica	3.079	-	21.150.102	6.130
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	354.231	276	266.256	519
Sektor drugih komitenata	31.616	172	39.596	2
Dospela nenaplaćena potraživanja	27.752.757	14.540.144	16.974.497	12.343.361
Sektor finansijskih i osiguranja	142.959	142.959	150.207	150.207
Sektor javnih preduzeća	1.897	1.760	125	126
Sektor privrednih društava	17.835.285	8.546.951	11.769.862	7.706.984
Sektor preduzetnika	292.372	239.449	240.692	207.689
Javni sektor	87.395	31.590	30.018	30.018
Sektor stanovništva	2.470.645	1.775.807	1.925.230	1.559.672
Sektor stranih lica	2.482.308	167.384	70.591	70.591
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	360.747	244.797	327.946	232.589
Sektor drugih komitenata	4.079.149	3.389.447	2.459.826	2.385.485
Ostale izloženosti	16.982.832	4.329.750	13.022.108	3.307.080
Sektor finansijskih i osiguranja	2.646.141	261	1	-
Sektor javnih preduzeća	3	1	-	-
Sektor privrednih društava	558.688	11.423	682.966	30.791
Sektor preduzetnika	3.887	56	1.133	58
Javni sektor	2.175	-	1.870	27
Sektor stranih lica	328.566	33	-	-
Sektor drugih komitenata	60.654	3.663	62.771	4.022
Ostalo	13.382.718	4.314.313	12.273.367	3.272.182
Ukupno	208.283.943	22.790.318	177.819.835	19.034.981

*Napomena: data je bruto izloženost stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje za vanbilansne pozicije, kao i ispravka vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke za vanbilansne pozicije

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2012.	31.12.2011.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	96.527.717	97.199.109
Republika Srbija	92.233.004	91.873.717
Bosna i Hercegovina	3.722.066	4.754.456
Ostalo	572.647	570.936
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	2.997.479	2.322.423
Republika Srbija	1.616.456	1.645.782
Ostalo	1.381.023	676.641
Međunarodne razvojne banke	75.876	64.309
Ostalo	75.876	64.309
Izloženosti prema bankama	21.395.940	16.567.823
Republika Srbija	2.148.427	1.965.195
Nemačka	11.250.168	10.967.933
Švajcarska	3.813.877	1.493.147
Sjedinjene Američke Države	1.266.501	786.203
Velika Britanija	2.152.347	619.211
Ostalo	764.620	736.134
Privredna društva	112.582.149	94.445.408
Republika Srbija	100.710.857	84.312.562
Bosna i Hercegovina	6.835.071	5.678.306
Crna Gora	4.678.811	3.853.743
Ostalo	357.411	600.797
Fizička lica	34.429.140	32.673.879
Republika Srbija	31.466.270	30.138.817
Bosna i Hercegovina	1.200.327	1.455.787
Crna Gora	1.745.418	1.043.116
Ostalo	17.125	36.159
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	32.134.838	26.595.467
Republika Srbija	30.684.415	24.640.173
Bosna i Hercegovina	1.145.831	1.047.161
Crna Gora	–	899.612
Ostalo	304.593	8.521
Dospela nenaplaćena potraživanja	4.966.747	1.139.080
Republika Srbija	3.959.805	666.969
Ostalo	1.006.942	472.111
Ostale izloženosti	40.030.198	27.346.102
Republika Srbija	38.448.600	25.154.064
Crna Gora	–	1.346.332
Ostalo	1.581.598	845.705
Ukupno	345.140.085	298.353.601

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2012.	31.12.2011.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	96.527.717	97.199.110
do tri meseca	66.617.185	67.568.982
od tri meseca do 6 meseci	5.669.181	18.500
od 6 meseci do 1 godine	2.971.600	11.964.896
preko 1 godine	21.269.751	17.646.731
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	2.997.479	2.322.423
do tri meseca	493.830	379.730
od tri meseca do 6 meseci	33.380	-
od 6 meseci do 1 godine	9.571	9.955
preko 1 godine	2.460.698	1.932.738
Međunarodne razvojne banke	75.876	64.309
do tri meseca	75.876	64.309
od tri meseca do 6 meseci	-	-
od 6 meseci do 1 godine	-	-
preko 1 godine	-	-
Banke	21.395.940	16.567.823
do tri meseca	17.319.987	16.297.196
od tri meseca do 6 meseci	1.059.280	-
od 6 meseci do 1 godine	227.196	184.897
preko 1 godine	2.789.477	85.731
Privredna društva	112.582.149	94.445.408
do tri meseca	13.145.181	9.357.003
od tri meseca do 6 meseci	8.700.451	13.843.307
od 6 meseci do 1 godine	18.154.110	13.008.322
preko 1 godine	72.582.406	58.236.776
Fizička lica	34.429.141	32.673.879
do tri meseca	5.493.912	5.081.085
od tri meseca do 6 meseci	2.191.871	1.869.628
od 6 meseci do 1 godine	3.711.862	4.940.579
preko 1 godine	23.031.496	20.782.587
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	32.134.838	26.595.467
do tri meseca	150.577	115.534
od tri meseca do 6 meseci	147.076	164.684
od 6 meseci do 1 godine	227.371	218.412
preko 1 godine	31.609.815	26.096.836
Dospela nenaplaćena potraživanja	4.966.747	1.139.080
do tri meseca	624.920	234.332
od tri meseca do 6 meseci	174.724	92.554
od 6 meseci do 1 godine	137.068	54.365
preko 1 godine	4.030.035	757.829
Ostale izloženosti	40.030.197	27.346.102
do tri meseca	28.448.205	15.259.948
od tri meseca do 6 meseci	120.888	108.897
od 6 meseci do 1 godine	169.840	264.709
preko 1 godine	11.291.263	11.712.548
Ukupno	345.140.085	298.353.601

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavki i nakon primene tehnika ublažavanja

Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Dati krediti i depoziti	Potraživnaja za kamate i naknade	Hartije od vrednosti	Učešća u kapitalu	Ostali plasmani	Ostala sredstva	Vanbilansna izloženost	Ukupno
Stanje 01.01.2012.	11.380.294	1.741.465	4.611	370.189	2.800.087	166.909	519.253	16.982.808
Povećanje	6.823.845	405.143	6.909	76.783	365.246	195.142	545.478	8.418.546
Smanjenje	(5.709.482)	(308.614)	(7.073)	-	(102.937)	(54.580)	(545.018)	(6.727.704)
Kursne razlike	508.485	36.939	224	-	171.913	10.567	1.525	729.653
Otpisi	(63.412)	(29.280)	-	-	(31.516)	(438)	-	(124.646)
Ostale promene	2.002	(138.483)	-	(18)	(2.322)	(3.893)	1	(142.713)
Stanje 31.12.2012.	12.941.732	1.707.170	4.671	446.954	3.200.471	313.707	521.239	19.135.944

*Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

Izloženost prema kategorijama internog sistema rejtinga i vrstama klijenata na dan 31.12.2012. godine

RSD 000

Kategorija rizika	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
1	27.430.836	19.824.575	55.052.550	102.307.961
2	85.233.925	1.121.792	12.505.106	98.860.822
3	25.926.901	1252.2709	2.515.425	28.443.578
4	6.649.102	-	1.440.403	8.089.506
5	23.582.234	1.633.538	5.218.437	30.434.209
Ukupno	168.822.997	22.581.157	76.731.921	268.136.076

*Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu iznosa obezvređenja

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Grupa za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama koristi kreditne procene država koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice Sporazuma Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (u daljem tekstu OECD) "Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits", dodeljivanjem rejtinga svakoj državi sa liste koja se objavljuje na internet stranici OECD.
- Grupa za izloženosti u vidu finansijskih instumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca niti specifične emisije istih usled njihovog nepostojanja. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije Banka primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0%.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivo kreditnog rizika

Klasifikacija rizika države u skladu sa listom agencija za kreditiranje izvoza (OECD-a)	0	1	2	3	4	5	6	7
	0	1	2	3	4	5	6	7
Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite	
		31.12.2012.	31.12.2011.	31.12.2012.	31.12.2011.
Države i centralne banke	-	90.350.238	93.332.566	96.527.717	97.199.109
0	0%	86.055.599	88.007.328	92.233.078	91.873.871
6	100%	572.573	570.782	572.573	570.782
7	150%	3.722.066	4.754.456	3.722.066	4.754.456

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Grupa je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između članice Grupe i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.
- Članice Grupe redovno procenjuju/vrednuju kolaterale, pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.
- Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolateralna određuje se prema procenjenoj vrednosti kolateralna koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolateralna, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolateralna koju članica Grupe može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Grupa koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
 - Materijalne kreditne zaštite;
 - Nematerijalne kreditne zaštite;
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Grupa koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Grupa, kao podobna sredstva zaštite koristi:
 - Gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod članica Grupe, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
 - Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banka i akcije.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Grupa koristi garancije, drugi oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2012. godinu

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Grupa koristi garancije izdate od strane:
 - država,
 - banaka
 - teritorijalne autonomije,
 - ostalo.
- Garancije kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garanta povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primerjivih tehnika ublažavanja

- Grupa prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja. Takođe, Grupa izveštava o velikim izloženostima na konsolidovanoj osnovi rukovodstvo na šestomesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okиру korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
 - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
 - Upstavljen sistem limita izloženosti.
- Najveći deo podobnih sredstava nematerijalne kreditne zaštite čine garancije Vlade Republike Srbije.

Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite		Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima nematerijalne kreditne zaštite	
	31.12.2012.	31.12.2011.	31.12.2012.	31.12.2011.
Države i centralne banke	—	—	—	—
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	—	—	—	—
Međunarodne razvojne banke	—	—	—	—
Banke	—	—	—	—
Privredna društva	1.518.859	1.398.969	6.430.734	4.137.688
Fizička lica	840.556	1.379.463	939	23
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	62.590	6.818	—	—
Dospela nenaplaćena potraživanja	164.963	13.604	—	—
Ostale izloženosti	58.464	2.938	—	—
Ukupno	2.645.432	2.801.792	6.431.673	4.137.711

*Napomena: izloženost je data nakon primene faktora konverzije i faktora volatilnosti

5.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane

- Grupa obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koji podпадaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
 - Finansijskim derivatima;
 - Repo i reverse repo transakcijama.
- Članice bankarske Grupe ne obavljaju transakcije koje podležu riziku druge ugovorne strane.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Grupa koristi:
 - Metod tekuće izloženosti za finansijske derivate;
 - Složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolateralna u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za transakcije davanja i uzimanja u zajam. Karakteristično za „repo“ transakcije koje Grupa obavlja sa Narodnom bankom Srbije da se kolateral ne može koristiti kao podobno sredstvo kreditne zaštite, s ozbirom da je izdavalac kolateralista isti kao i druga ugovorna strana.

Izloženost riziku druge ugovorne strane

RSD 000

Vrsta rizika	Vrednost izloženosti
Izloženosti riziku druge ugovorne strane	4.000.000

5.3. Rizik likvidnosti

- Grupa može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Grupe u smislu strukture i koncentracije depozitnog potencijala i učešće odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrživosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Grupa na dnevom nivou upravlja rizicom likvidnosti praćenjem i kontrolom svojih sredstava i dospelih obaveza, kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja, odnosno dugoročno članice planiraju strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Matična Banka meri izloženost riziku likvidnosti Grupe, sagledavajući izloženost Grupe u odnosu na definisane limite.
- Članice Grupe testiraju pojedinačne Planove upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identificuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost članica u pretpostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje propratna organizaciona podrška (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog kapitala za pokriće rizika likvidnosti Banka je razvila sopstveni pristup.

5.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Grupa je izložena:
 - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizlazi iz neuskladenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksnom kamantom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenjivom kamatnom stopom);
 - Riziku promene oblika krive pronosa (yield curve risk);
 - Baznom riziku, usled promene različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
 - Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
- Grupa meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije, stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou, dok se GAP, racio analiza, duracija i kamatni šok vrše na mesečnom nivou na nivou članica.
- Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
 - pozicije sa ugovorenom fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
 - pozicije sa ugovorenom tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća,
 - pozicije sa ugovorenom promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnom politikom se raspoređuju prema periodu dospeća, sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
- Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na kamatni rizik Grupe. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremeno vraćanje kredita, koje banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertske procene. Matična banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija, koja se primenjuje na nivou Grupe.
- Banka je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i internu razvila sopstveni model za obračun kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

5.5. Tržišni rizici

- Grupa je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku) kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita: plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno BAM indeksiranim valutnom klauzulom. Izloženost deviznom riziku se tokom 2012. godine kretala u okviru interno i eksterno definisanih limita.
- Grupa ima neznatnu izloženost cenovnom riziku što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe koje iznosi manje od 1%, i to predstavlja isključivo izloženost matične banke. U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće zauzimaju obveznice kojima se trguje, dok je neznatno učešće vlasničkih instrumenata. Članice grupe ne zauzimaju pozicije u knjizi trgovanja. Grupa je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog

internog kapitala za pokriće, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Grupa obračunava koristeći standardizovani pristup.

5.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je matična Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalaže da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga Banka je osnovala Komercijalnu banku AD Budva, Komercijalnu banku AD Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (Kombank INVEST AD Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, matična Banka i članica iz Budve drže i manjinske vlasničke uloge u društvima koja omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.
- U slučaju kada vlasnički udeli zabeleže pad fer vrednosti, uz postojanje objektivnih dokaza umanjenja vrednosti sredstava (dugotrajan i kontinuiran pad vrednosti u periodu dužem od dvanaest meseci, kao i pad vrednosti iznad 30% nabavne vrednosti sredstava), akumulirani gubitak priznaje se kao rashod obezvređenja, iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo (MRS 39).
- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodata u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2012. godine

000 RSD

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vrednosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Banka i finansijske organizacije	136.236	25.266	110.970	19472	-	-
Preduzeća i druga pravna lica	451.430	421.688	29.742	57312	762	-
Strana lica u inostranstvu	295.498	-	295.498	-	295.498	-
Ukupno	883.164	446.954	436.210	76.784	296.260	-

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2012. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i ulozi u kapitalu		
kotiraju se na berzi	432.058	355.275
ne kotiraju se na berzi	451.106	80.935
Ukupno	883.164	436.210

- Grupa u 2012. godini nije ostvarila realizovani dobitak / gubitak koji proističe iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, dok je iznos nerealizovanih dobitaka koji se uključuje u obračun dopunskog kapitala umanjen za 10 %. Nerealizovani gubici se ne umanjuju prilikom uključivanja u dopunski kapital.

5.7. Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe

- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.
- Grupa nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključene iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

5.7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

		Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
Vrsta društva	Naziv društva	Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
Banka	Komercijalna banka AD Beograd	X		X	
	Komercijalna banka AD Budva	X		X	
	Komercijalna banka AD Banja Luka	X		X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST AD Beograd		X	X	

Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI		Razlika
Opis bilansne pozicije	Iznos u 000 din	Iznos u 000 din	Iznos u 000 din	
Aktiva	343.183.050	343.170.521		12.529
Obaveze	281.110.653	281.097.371		13.282
Kapital	62.072.397	62.073.150		(753)
Vanbilans	207.913.911	207.913.711		200
Dobitak pre poreza	4.423.171	4.424.450		(1.279)
Porezi na dobit	477.554	478.131		(577)
Dobitak posle poreza	3.945.617	3.946.319		(702)

5.7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe, niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.